

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 27. marts 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 201 (Alm. del) af 16. januar 2017 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvilke OECD-lande, der har gennemført pensionsreformer de seneste år, og hvor meget disse reformer vil øge de pågældende landes beskæftigelse for de 60-64-årige frem mod 2025, jf. Boks 3 på side 12 i Økonomisk analyse: Reformen har styrket seniorers beskæftigelse fra januar 2017?

Svar

OECD's rapporter om pensionssystemerne i OECD-landene "Pensions at a Glance" viser, at alle OECD-lande har gennemført én eller flere pensionsreformer i årene 2009-2013, og at næsten alle lande også har gennemført reformer i årene 2013-2015. Der henvises i øvrigt til OECD's publikationer "Pensions at a Glance 2013" og "Pensions at a Glance 2015", som indeholder mere detaljerede oversigter over landenes reformer. OECD ventes desuden i den kommende "Pensions at a Glance 2017" at præsentere en oversigt over landenes pensionsreformer siden 2015.

De gennemførte/vedtagne reformer vedrører en række forskellige områder. Tabel 1 og 2 i bilaget viser de hovedparametre ved systemerne, som reformerne i hhv. perioden 2009-2013 og perioden 2013-2015 ventes at påvirke.

Det er tydeligt, at der generelt er blevet lavet en lang række reformer på pensionsområdet i de senere år. Reformene er meget forskelligartede, men mange sigter bl.a. efter at øge incitamentet til at blive længere på arbejdsmarkedet. Det kan for eksempel ske ved at hæve pensions-/efterlønsalderen, forlænge optjeningsperioden for fuld pension, give mulighed for en pensionsbonus til dem, der bliver lidt længere på arbejdsmarkedet, eller give bedre muligheder for at have et deltidsarbejde ved siden af pensionisttilværelsen. OECD nævnte i sin 2015-rapport, at mange af landenes reformer netop har fokus på at forlænge arbejdslivet og øge beskæftigelsen blandt ældre, og understregede, at der i mange lande (særligt dem der ligger under OECD-gennemsnittet) er betydelig plads til forbedring, hvad angår beskæftigelsen blandt ældre¹.

¹ Se fx OECD - "Pensions at a Glance 2015", s. 22.

Det er ikke muligt at oplyse nogen skøn for de gennemførte reformers konkrete virkninger på beskæftigelsen blandt de 60-64-årige i landene. OECD har så vidt vides ikke lavet sådanne beregninger, og det ville kræve et indgående kendskab til samtlige OECD-landes arbejdsmarkeder, pensionssystemer mv. at udarbejde plausible skøn. En række af reformerne vil imidlertid direkte påvirke incitamentet til at arbejde for de 60-64-årige og vil derfor givetvis have en positiv effekt på beskæftigelsesfrekvensen i denne gruppe. Sådanne reformer, der kan forventes direkte at påvirke incitamentet til at arbejde for denne aldersgruppe, er i perioden 2013-2015² bl.a. gennemført i Australien (seniorløntilskud), Østrig (større nedslag i pensionen ved tidlig tilbagetrækning), Belgien (forhøjelse af efterlønsalderen og strammere regler for tidlig tilbagetrækning), Canada (mulighed for at optjene pension efter man har passeret 60 år og øget mulighed for at arbejde ved siden af pension), Danmark (forhøjelse af efterlønsalderen), Finland (strammere regler for tidlig tilbagetrækning, herunder afskaffelse af ordning for langtidsledige), Frankrig (forøgelse af indbetalingsperioden for fuld pensionsydelse) og Nederlandene (udfasning af tidlig tilbagetrækning for visse fysisk krævende erhverv).

Pensionsreformerne i Danmark og andre lande skal ses i lyset af, at levetiden er steget og ventes at stige yderligere i fremtiden. I Danmark har de allerede gennemførte forhøjelser af efterlønsalderen fra 2013 besluttet med Tilbagetrækningsreformen 2011 øget beskæftigelsesfrekvensen blandt de 60-64-årige i de seneste år. I de kommende år ventes beskæftigelsesfrekvensen blandt de 60-64-årige øget endnu mere i takt med at efterlønsalderen forhøjes yderligere, at årgange med færre medlemmer af efterlønsordningen (primært som følge af det store antal frivillige udmeldelser i 2012) når efterlønsalderen, samt at reglerne for pensionsmodregning i efterlønsydelsen skærpes. Potentialet for at øge beskæftigelsen blandt de danske seniorer i de kommende år understøttes af, at beskæftigelsesfrekvensen blandt de danske 60-64-årige ligger på gennemsnittet for OECD-landene, mens beskæftigelsesfrekvensen for de danske 55-59-årige er blandt de højeste niveauer i OECD.

I de kommende år ventes beskæftigelsen også øget blandt personer over 64 år i takt med at folkepensionsalderen hæves fra 65 til 67 år over årene 2019-2022. På sigt ventes seniorernes beskæftigelse at stige yderligere i kraft af, at levetiden forventes at stige med flere leveår med godt helbred til følge, samt at folkepensionsalderen i overensstemmelse med princippet fra Velfærdsaftalen 2006 følger med udviklingen i levetiden. Velfærdsaftalen 2006 er et centralt element for holdbarheden af de offentlige finanser og de langsigtede vækst- og beskæftigelsesudsigter.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

² Ifølge oversigten i OECD's "Pensions at a Glance 2015", s. 34-43.

Tabel 1

Oversigt over de hovedaspekter, som pensionsreformerne i OECD-landene er rettet imod – 2009-2013

	Dækning	Tilstrækkelighed/tydelser	Holdbarhed	Incitament til arbejde	Administrativ effektivitet	Diversificering og sikkerhed	Andet
Australien	x	x	x	x	X		x
Østrig	x	x	x				x
Belgien				x			
Canada	x		x	x		x	x
Chile	x	x			X	x	
Tjekkiet			x	x			
Danmark				x	X		
Estland		x	x	x	X	x	
Finland	x	x	x	x			x
Frankrig	x	x	x	x			x
Tyskland		x	x	x			
Grækenland		x	x	x	X		
Ungarn		x	x	x		x	x
Island							x
Irland	x		x	x		x	x
Israel	x	x				x	
Italien		x	x	x	X		
Japan	x	x	x		X		x
Korea	x		x		X		
Luxembourg	x		x	x			
Mexico		x			X	x	
Nederlandene						x	
New Zealand		x	x				x
Norge		x	x	x			
Polen	x		x	x		x	
Portugal	x	x	x	x		x	
Slovakiet			x		X	x	
Slovenien	x	x	x	x	X	x	x
Spanien		x	x	x			
Sverige		x	x	x	X	x	
Schweiz			x			x	
Tyrkiet				x		x	x
UK	x	x	x	x	X	x	x
USA	x	x	x				

Anm.: Se forklaring på s. 5

Kilde: OECD – Pensions at a Glance 2013

Tabel 2

Oversigt over de hovedaspekter, som pensionsreformerne i OECD-landene er rettet imod – 2013-2015

	Diversifi- Dækning	Diversifi- cering og sikkerhed	Tilstrække- lighed/Ydelser	Skatter og indbetalinger	Indeksring	Incitamerter til arbejde	Administrativ effektivitet	Andet
Australien			x		x	X	x	
Østrig						X		
Belgien						X		
Canada	x		x	x		X		
Chile	x	x					x	
Tjekkiet	x							
Danmark						X		
Estland								
Finland				x	x	X	x	x
Frankrig	x			x	x	X	x	
Tyskland			x	x		X		
Grækenland								
Ungarn								
Island	x	x	x	x				
Irland								
Israel			x					
Italien		x			x	X		
Japan	x	x	x	x	x		x	
Korea	x							
Luxembourg			x					
Mexico								
Nederlandene				x		X		
New Zealand		x		x			x	
Norge		x				X		
Polen	x	x		x	x		x	
Portugal				x	x	X		
Slovakiet	x				x			
Slovenien								
Spanien			x		x		x	x
Sverige				x		X		
Schweiz						X		
Tyrkiet								
UK	x	x	x	x		X	x	
USA	x							

Anm.: Se forklaring på s. 5

Kilde: OECD – Pensions at a Glance 2015

Forklaringer til tabel 1 og 2

Dækning: Reforme der ændrer på, hvor stor en andel af befolkningen, der er dækket af systemet.

Diversificering og sikkerhed: Reforme der styrker risikospredning i pensionsinvesteringer (fx ved at tillade flere typer af investeringer) og finansiel robusthed (fx solvenskrav til pensionsfonde).

Tilstrækkelighed/ Ydelser: Reforme der vedrører størrelsen af udbetalingerne til den enkelte pensionsmodtager og/eller omfordeling mellem grupper (fx tillæg til de dårligst stillede pensionister).

Skatter og indbetalinger: Reforme af beskatningen af pensioner, fx skattefradrag for indbetalinger til pensionsordninger, eller ændringer i størrelsen af indbetalinger til obligatoriske pensionsordninger.

Indeksering: Reforme der vedrører indekseringen af pensionsydelser, dvs. hvordan pensionsydelserne reguleres ift. lønninger og/eller priser. Denne kategori dækker *ikke* indeksering af pensionsalderen, men kun af ydelserne.

Incitament til arbejde: Reforme der har indflydelse på incitamentet til at blive længere tid på arbejdsmarkedet, fx ved at give mulighed for forhøjet udskudt pension. Markeringen ved Danmark i tabellen for reforme mellem 2009 og 2013 skyldes Tilbagetrækningsreformen fra 2011, der indebærer en gradvis forøgelse af efterløns- og pensionsalderen. Danmark får ligeledes et kryds i perioden 2013-2015, idet Tilbagetrækningsreformens forøgelser af efterlønsalderen træder i kraft i 2014, samtidig med at der også i 2014 blev indført en seniorførtidspensionsordning.

Administrativ effektivitet: Reforme der sænker administrationsomkostningerne ved pensionssystemerne, fx ved at sammenlægge flere mindre ordninger. Markeringen ved Danmark i tabellen for reforme mellem 2009 og 2013 kan henføres til oprettelsen af Udbetaling Danmark, som samler udbetalingen af en række offentlige ydelser, bl.a. folkepension, i én administrativ enhed mhp. at opnå en mere effektiv administration.

Holdbarhed: Reforme, der styrker den finanspolitiske holdbarhed ved at skabe en bedre balance mellem indtægter og udgifter i pensionssystemet.

Det bemærkes, at OECD i 2015-udgaven af Pensions at a Glance har ændret nogle af kategorierne. Særligt er kategorierne ”skatter/indbetalinger” og ”indeksering” indført. Disse kan i høj grad ses som udspecificeringer af kategorien ”holdbarhed”, som samtidig er udgået.